

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att. frlo@jm.dk

København, 20. december 2022

Høring over Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Justitsministeriet har ved e-mail af 30. november 2022 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. På baggrund af Red Barnets specialviden fra vores indsatser AnmeldDet og SletDet, vores mangeårige samarbejde med platforme i rollen som Trusted Flagger og vores internationale samarbejde om at bekæmpe seksuelt overgrebsmateriale med børn - har vi følgende bemærkninger til den foreslåede forordning:

Overordnede bemærkninger

Red Barnet støtter en mere ensartet praksis i forebyggelsen og håndteringen af seksuelt misbrug af børn online, og vi hilser derfor forslaget velkomment. Seksuelt misbrug af børn online overskrider landegrænser, og derfor er lovgivning på overstatsligt niveau og internationalt samarbejde altafgørende. Vi bakker op om forslagets langsigtede perspektiv, som er nødvendigt for at kunne yde en effektiv indsats i bekæmpelsen af seksuelt misbrug af børn.

Godt med obligatorisk risikovurdering – og tilsyn med den

Overordnet ser Red Barnet positivt på det fremsatte krav om obligatorisk risikovurdering af digitale tjenester med henblik på at igangsætte foranstaltninger, der kan minimere de identificerede risici. Fra vores tjenester SletDet Rådgivningen og AnmeldDet ved vi, at seksuelt misbrug af børn kan finde sted i mange forskellige former på alle typer af digitale tjenester. Det er derfor vigtigt, at der ikke er tjenester, som på forhånd bliver anset for at være uden risici for seksuelt misbrug af børn. Red Barnet ønsker dog at henvende opmærksomheden på, at de måder, hvorpå seksuelt misbrug af børn udøves, hele tiden udvikler sig, og at det derfor er vigtigt, at forordningens definitioner på risici, som risikovurderingen laves ud fra, følger med den udvikling, så nye former for seksuelt misbrug ikke bliver overset. Red Barnet bemærker desuden, at det er udbyderne af tjenesterne, der selv skal lave risikovurderingen. Det er væsentligt at sikre, at udbyderne ikke underkender eller negligerer risici på egne tjenester for at undgå at skulle foretage de nødvendige foranstaltninger efterfølgende.

Red Barnet anbefaler derfor, at forordningen kommer til at omfatte alle typer af digitale tjenester og at definitionerne på risici i risikovurderingen kommer til at følge med tiden. Vi opfordrer desuden til, at der føres

tilsyn med den måde, platformene forvalter risikovurderingsforpligtelsen på, og at Trusted Flaggers involveres i den vurdering. Endelig opfordrer Red Barnet til, at "safety by design" inkorporeres i forslaget, så man også indtænker forebyggelse af risici i forbindelse med udvikling af tjenester og funktioner.

Behov for løsninger mens tjenesterne venter på påbud om opsporing

Red Barnet bakker op om, at proaktiv opsporing vægtes højt i forslaget som en mulig foranstaltning i bekæmpelsen af seksuelt misbrug af børn på digitale tjenester. Det er desuden positivt, at tjenesternes initiativer til opsporing bliver reguleret, så der kommer en ensartet og gennemsigtig praksis på tværs af tjenester, til forskel fra i dag hvor det er forskelligt om og hvordan, tjenesterne laver opsporing. Red Barnet anerkender, at der skal være en grundig proces forud for, at en tjeneste kan få et opsporingspåbud, så brugernes rettigheder sikres bedst muligt, og opsporingen bliver så præcis og effektiv som mulig. Red Barnet vil dog gerne rejse en bekymring for, at processen vedrørende påbud er meget lang. Der kan for eksempel gå mellem 3 – 12 måneder, fra en tjeneste har modtaget et påbud om opsporing, til tjenesten skal starte med at lave opsporing, hvilket kan medføre lange tidsperioder, hvor der ikke ydes en tilstrækkelig beskyttelse mod seksuelt misbrug af børn på tjenesten.

Denne bekymring gælder også for perioden efter forordningen træder i kraft, og det bliver forbudt for digitale tjenester frivilligt at lave foranstaltninger såsom opsporing, og indtil effektivering af påbud om opsporing. I den periode er vi bekymrede for, hvor lang tid der går, før de første tjenester må begynde at lave opsporing, og hvad det kan have af konsekvenser for børnebeskyttelsen online. Vi ved, at tjenesternes frivillige initiativer med opsporing indtil nu har haft enorm betydning for at identificere og fjerne store mængder af kendt overgrebsmateriale fra digitale tjenester. På vores seneste Trusted Flagger-møde med Snapchat, fortalte Snapchat fx, at deres rapport fra første halvår af 2022 viser, at 94% af Snapchats indberetninger om *Child Sexual Exploitation and Abuse Imagery* kommer fra Snapchats proaktive opsporing. I starten af 2021 kunne NCMEC belyse, at mængden af overgrebsmateriale, der blev identificeret i EU, over nogle uger blev mere end halveret, fordi Meta ikke længere foretog opsporing med henvisning til ny EU-lovgivning, der, ifølge Meta, fjerner digitale tjenesters hjemmel til at lave opsporing.

Red Barnet anbefaler på denne baggrund, at man overvejer interim-tiltag, som kan iværksættes i perioden mellem tjenestens modtagelse af påbud og påbegyndelse af opsporing. Red Barnet opfordrer desuden til, at der udarbejdes midlertidige løsninger i perioden fra forordningen måtte træde i kraft, og til de første tjenester kan starte med at lave opsporing.

Opsporing i private chatsamtaler

I Danmark er det fra vores rådgivningsarbejde erfaringen, at mange delinger af ulovligt materiale finder sted i private samtaler. Der kan sondres mellem krypterede, private samtaler (fx Signal og Whatsapp) og ikke-krypterede samtaler (fx SnapChat og Messenger). Det er ofte en udfordring at få fjernet indhold fra tjenesterne, når det drejer sig om deling i private samtaler. Som børnerettighedsorganisation værner Red Barnet både om børns ret til privatliv og databeskyttelse og deres ret til beskyttelse mod overgreb, og vi er således meget optaget af, hvordan disse rettigheder kan balanceres over for hinanden i forslaget. Vi ser på den ene side en udfordring i forhold til, at mange seksualiserede, digitale krænkelser af børn og unge foregår i private chatsamtaler, og mener, der er stort behov for at opspore dette. På den anden side giver forslaget anledning til bekymring for, at beskyttelsen af børns data på chattjenester bliver ringere, fordi det vil blive muligt at overvåge deres samtaler, og at deres data vil blive tilgængelig for andre herunder platformene. Dette gælder i særdeleshed forslaget om opsporing i krypterede samtaler.

Red Barnet mener derfor, at EU-centret og den nationale koordinerende myndighed har en stor opgave i både at sikre, at krænkende materiale kan fjernes fra private samtaler og at sikre børns beskyttelse af

privatliv og data, for eksempel ved at udbydere overholder de krav, der stilles til opsporingsteknologier og måden, de anvendes på. Opsporingspraksis hos udbydere bør monitoreres tæt, når forordningen træder i kraft. Red Barnet mener derfor også, at det skal overvejes, om bemyndigelsen til at scanne bør ligge hos en uafhængig, national myndighed og ikke hos platformene selv.

Påbud om fjernelse

Red Barnet anbefaler, at Trusted Flaggers, som har særlige professionelle, børnefaglige kompetencer, fortsat skal have mulighed for at bede en udbyder om at undersøge indhold i private samtaler, og at udbyderen, når henvendelsen kommer fra en Trusted Flagger også skal kunne undersøge og fjerne indhold i private samtaler. Der skal her tages hensyn til balancen mellem retten til databeskyttelse og retten til at få fjernet krænkende materiale.

Udbydere bør tage ansvar for, at fjernet materiale forbliver væk fra tjenesterne

Gennem vores arbejde med området er det vores erfaring, at kendt, ulovligt materiale ofte gen-uploades og lægges ud på forskellige tjenester. Børn har ret til, at krænkende billeder og videoer af dem ikke spredes gang på gang.

Red Barnet mener derfor, at der i forordningen bør lægges vægt på EU-Centrets og udbydernes ansvar for at udvikle metoder til, at fjernet materiale forbliver væk fra tjenesterne (det såkaldte "notice and stay down"-princip). Så den enkelte tjeneste kan garantere, at fjernet ulovligt materiale ikke gen-uploades på samme tjeneste.

Behov for at anmeldt materiale blokeres eller fjernes i sagsbehandlingstiden

Jo længere tid ulovligt overgrebsmateriale ligger frit tilgængeligt, des større konsekvenser kan det have for de børn, der er med i materialet, og som bliver udsat for nye overgreb, hver gang materialet deles.

Red Barnet opfordrer derfor kraftigt til, at kendt materiale eller overgrebsmateriale, som er åbenlyst ulovligt, der bliver anmeldt til en digital tjeneste, ikke skal være synligt på tjenesten i anmeldelsens behandlingstid. Hvis disse typer anmeldt materiale fjernes eller blokeres i sagsbehandlingstiden, vil man i høj grad kunne forhindre videredeling og spredning.

Grooming-risikovurdering og alderskontrol på apps

Lovforslaget peger på, at *app stores* skal kunne udelukke børnebrugere fra digitale tjenester, som er vurderet til at indeholde en betydelig risiko for grooming. Udelukkelsen af børnebrugere skal fungere som afbødende foranstaltning i forhold til at beskytte børn mod grooming. Red Barnet gør opmærksom på, at kriterierne for, hvornår en digital tjeneste indebærer en risiko for grooming, er meget brede, og at mange tjenester, som børn benytter sig af, vil indeholde en grooming-risiko. Der vil være tale om tjenester, som mange børn og unge benytter sig af i deres hverdag til forskellige formål, herunder at være i kontakt med venner og familie, dyrke fritidsinteresser og sociale fællesskaber og orientere sig i eller samarbejde om opgaver fra skolen. Vi ved, at børns deltagelse i fællesskaber i dag stort set altid har en online dimension, og at der for eksempel er klasse-Snapchatgrupper, som er vigtige for børn at være del af. Vi er således bekymrede for, hvordan udelukkelse af børn fra disse tjenester kommer til at udspille sig i praksis, og om det kommer til at afføde andre konsekvenser for børn og unge, som er u hensigtsmæssige for deres mulighed for at deltage i sociale fællesskaber og at kunne kommunikere med deres netværk. Vi vil yderligere pege på det u hensigtsmæssige i, at definitionen på en børnebruger i forslaget er op til 17 år, mens den nedre aldersgrænse for brugere i dag er 13 år på mange sociale medier. Red Barnet efterspørger information om hvilke konkrete oplysninger, børn skal opgive for at verificere deres alder, og hvilke forpligtelser tjenesterne har i forhold til beskyttelse af disse oplysninger. Red Barnet finder det principielt

betænkeligt, at forslaget lægger op til fjernelse af børnebrugere og ikke groomere på platforme med grooming-risiko.

Red Barnet anbefaler, at der ved brug af alderskontrol og -vurdering til at identificere børnebrugere tages hensyn til barnets ret til databeskyttelse og privatliv. Red Barnet anbefaler desuden, at der findes løsninger, hvorved groomere i stedet for børn i risiko for at blive groomet får fjernet adgang til platforme.

Krænkende men ikke-ulovligt materiale

Forordningen målretter sig kun ulovligt materiale. I kraft af vores erfaring fra både AnmeldDet og SletDet Rådgivningen ved vi, at der findes materiale, som er krænkende, men ikke ulovligt, for eksempel nedværdigende og seksualiserede personrettede beskeder eller *Child Sexual Exploitation Material* (CSEM), hvor lovlige billeder af børn sættes i en seksualiseret kontekst. Sådant materiale kan være udfordrende at få fjernet fra platformene, hvilket er problematisk, da materialet også kan karakteriseres som seksuelt misbrug af børn.

Red Barnet er derfor bekymret over, at krænkende men lovligt materiale ikke er indeholdt i forslaget og opfordrer til, at Kommissionen og de nationale regeringer undersøger, hvordan børn kan beskyttes bedre mod deling af krænkende materiale. Red Barnet peger i denne sammenhæng på, at Trusted Flagger-rolen kan inddrages i at vurdere om henvendelser faktisk omfatter krænkende materiale.

EU-centrets rolle

Red Barnet bifalder den strømning af processer, som oprettelsen af EU-centret medfører i kraft af dets myndighed og centrets tovholderfunktion. I den sammenhæng er det væsentligt, at centret baserer sit arbejde på det enorme arbejde og samarbejde, der allerede sker i medlemslandene og på tværs af medlemslandene med afsæt i de nationale hotlines' arbejde og praksis. Den nuværende proces indeholder følgende trin: Anmeldelse modtages -> materialet analyseres og klassificeres -> 'hosting'-landet findes på baggrund af IP-adresse -> materialet sendes (i dag via INHOPEs system) til ICCAM (fælles database for hotlinenetværket. Databasen drives af INHOPE og INTERPOL henter materiale derfra). Hvis materialet er hostet nationalt, sendes det til politiet -> hosteren bliver notificeret om materialet på deres server -> det verificeres, at materialet er fjernet. Processen involverer i dag mange aktører.

Da EU-centrets opgaveportefølje er meget ambitiøs, er det helt centralt, at den kommende proces sammentænkes med det arbejde, der allerede gøres, så opgaverne bliver løftet effektivt. Den kommende proces for CSAM-behandling beskrives i artikel 48, og den er næsten en kopi af den eksisterende proces, der følges i INHOPE-samarbejdet. Ifølge forslagets artikel 12 vil det være et krav for hostere at kontakte det nye EU-center, så snart de bliver bekendt med CSAM på deres servere. Red Barnet mener, at det er udmærket, at hostere får et sådant ansvar, men at det også er vigtigt, at EU-centret kommer på banen meget tidligere i processen, så det allerede kontaktes af hotlines parallelt med, at materialet sendes til ICCAM.

Red Barnet anbefaler derfor, at det overstatslige EU-center læner sig op ad den eksisterende praksis, og at Trusted Flaggers, simultant med at de sender materialet til ICCAM, også sender til EU-centret, så centret ikke først modtager materialet til sidst i processen. Red Barnet anbefaler desuden, at EU-centret, når det modtager en anmeldelse fra en Trusted Flagger, eller når en udbyder har indikeret, at en anmeldelse stammer fra information fra en Trusted Flagger:

- a) undlader at sende anmeldelsen til den kompetente myndighed, så man undgår dobbeltanmeldelse af materiale, der allerede er anmeldt af en Trusted Flagger til de nationale myndigheder.

- b) påser fjernelse af overgrebsmateriale med børn eller samarbejder med den relevante Trusted Flagger hotline om dette.

Behov for børnevenlige anmeldelsesmuligheder på dansk samt dansksproget moderation

Forslaget lægger op til en tilgængelig, alderssvarende og brugervenlig anmeldelsesmekanisme til at gøre udbyderen opmærksom på potentielt misbrug af børn online på udbyderens tjeneste, hvilket Red Barnet bakker op om. Red Barnet mener desuden, at anmeldelsesmekanismens brugervenlighed ville øges betragteligt, hvis der var krav om en anmeldefunktion på det lokale sprog. Dette er i særlig grad vigtigt for børn, som selv ønsker at anmelde indhold. Forslaget stiller ikke krav til lokalsprog hos moderatorer, hvilket kan gøre det udfordrende for især børn at fremkomme med en beskrivelse af konteksten for det ulovlige indhold. At moderatorer kender den lokale, kulturelle kontekst er centralt, hvilket vi har erfaret i Slet-Det Rådgivningen, hvor en væsentlig del af anmeldelsesprocessen består i at redegøre for krænkelsens kontekst.

Red Barnet anbefaler, at der etableres børnevenlige anmeldefunktioner på medlemsstaternes lokale sprog.

Tidsfrister

Red Barnet ser det som meget positivt, at udbyderen skal efterkomme påbuddet om fjernelse så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder senest 24 timer efter modtagelsen heraf.

Alle ofre har ret til bistand og støtte til fjernelse

Det er Red Barnets holdning, at alle børn har ret til beskyttelse mod digitale krænkelse. Gennem arbejdet med SletDet og AnmeldDet er det vores erfaring, at ofre for digitale krænkelse kan finde sig mange steder i verden, idet digitale krænkelse finder sted på tværs af landegrænser og kontinenter.

Det er derfor Red Barnets anbefaling, at forslaget § 21 bør omfatte alle ofre, uanset om de er bosat i Unionen eller ej.

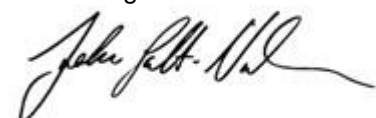
Øvrige bemærkninger

Vi opfordrer til at tage termen "børneporno" ud af teksten i lovforslaget og i stedet anvende termene: Overgrebsbilleder af børn, seksuelt overgrebsmateriale med børn eller dokumenterede seksuelle overgreb mod børn. Termen børneporno anvendes ofte i strafferetlig sammenhæng, men ordet optræder ikke i straffeloven. Når vi omtaler dokumenterede seksuelle overgreb mod børn som pornografi, kan der i ordets betydning ligge en forståelse af, at de medvirkende har sagt ja til at blive fotograferet eller filmet. Men børn kan ikke give samtykke til sex. Sex med et barn er et seksuelt overgreb, og at overgrebet er fotograferet eller filmet, gør det ikke til pornografi.

Red Barnet vil yderligere bemærke, at EU-centret på dansk er oversat til EU-centret *for* seksuelt misbrug af børn, hvilket er en misvisende ordlyd. Red Barnet foreslår at udskifte "for" med "mod".

Spørgsmål til ovenstående kan stiles til senior børnerettighedsjurist, Amalie Bang: amba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær